

[Arbejds- og Socialministeren.]

jeg er enig med Udvalget i, at det i høj Grad er tiltrængt at foretage en Ændring af de omhandlede Regler.

Naar Reglerne er saa strenge, som de er, skyldes det forskellige Forhold, der kun kan forstaas ved at se paa den historiske Udvikling. Den danske Aldersrentelovgivning byggede oprindeligt efter Alderdomsunderstøttelsesloven af 1891 paa Forsørgelses-synspunktet, hvorefter de Borgere, der trængte til Hjælp i deres Alderdom, skulde hjælpes, medens andre, der kunde klare sig selv, intet skulde have. Dette gjaldt ubetinget efter nævnte Lov, hvor Hjælpen blev tildelt efter et Skøn — Almisserprincipet —, hvilket i Praksis var ensbetydende med, at den trængendes eventuelle Indtægt blev suppleret op til det Beløb, man ansaa for nødvendigt til Livets Opretholdelse — Suppleringsprincipet. Heri skete der i 1922 en radikal Ændring, idet man for det første erstattede den skønsmæssigt udmaalte Understøttelse med en Aldersrente efter faste Takster — Retsprincipet; men endvidere brød Loven med Suppleringsprincipet, idet den indførte Fradragsregler, hvorefter Indtægtsbeløb under en vis Størrelse skulde være uden Betydning for Rentens Størrelse, medens overskydende Indtægtsbeløb indtil en vis Grænse kun delvis skulde komme til Fradrag i Renten. Bag ved denne Overgang til Fradragsregler laa den Tankegang, at det ud fra en samfundsøkonomisk Betragtning kun kan være en Fordel, hvis man ved at lade Renten beholde en Del af deres Indtægt ud over Renten kan formaa dem til at forøge deres Indsats i Produktionsprocessen, hvad enten dette saa sker gennem en Opsparing gennem Aarene til Alderdommen, eller det giver sig Udslag i Arbejde ud over det Tidspunkt, hvor de oppebærer Aldersrente.

Dette nye Grundsynspunkt, der ikke lader sig forene med det rene Forsørgelses-synspunkt, gaar igen saavel i 1927-Loven som i Folkeforsikringsloven. Man kan nu spørge, hvorfor man ikke har gjort Skridtet fuldt ud og indført en vederlagsfri Aldersrente til alle uden Hensyn til økonomiske Forhold, men dette skyldes 2 Forhold: for det første at Aldersrenteordningen som nævnt er opbygget paa Forsørgellessynspunktet som en Lovgivning for de ubemidlede, hvilket navnlig kommer frem i Lovens Bestemmelser om Fradrag for Formue. Man vil ganske vist ikke modvirke Aldersrentenydernes Bestræbelser for at skaffe sig bedre økonomiske Kaar, men ønsker paa den anden Side heller ikke, at det offentlige herved skal

paadrage sig Udgifter til Fordel for Aldersrentenydernes Arvinger.

Hertil kommer saa, at en saadan vederlagsfri Pensionsordning for alle Borgere vilde medføre mere end en Fordobling af Aldersrenteudgifterne, hvorfor Ordningen hidtil har været anset for uigennemførlig.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de grundlæggende Fradragsregler i deres nuværende Udformning er tilstrækkelige, falder i to Dele. For det første kan man spørge, om det fradragsfri Beløb paa 40 pCt. af Grundbeløbet er stort nok, og for det andet, om Fradragsene af Indtægt ud over de 40 pCt. er for strenge.

Det fradragsfri Beløb paa 40 pCt. af Grundbeløbet udgør for Tiden for 60-aarige Aldersrentenydere fra 292 Kr. for enlige Kvinder paa Landet til 734 Kr. for et Ægtepar i Hovedstaden, hvor begge Ægtefæller er Rentenydere, medens den højeste Indtægt, der vil kunne opnaas, uden at Renten falder bort, udgør fra 1 170 Kr. for enlige Kvinder paa Landet til 2 620 Kr. for et Ægtepar i Hovedstaden, hvor begge Ægtefæller oppebærer Rente. Nogen nærmere Begrundelse af Fastsættelsen til netop 40 pCt. af Grundbeløbet er ikke givet i Bemærkningerne til Forslaget til Folkeforsikringsloven saa lidt som ved Behandlingen paa Rigsdagen. Hvor langt man vil gaa, bliver naturligvis altid en Skønssag, men Udvalget, der har foreslaaet at fastsætte det fradragsfri Beløb til 50 pCt. af Grundbeløbet, har herved kunnet henvise til, at allerede 1922-Loven foreskrev et fradragsfrit Beløb paa Halvdelen af Grundbeløbet + yderligere 100 Kr.

Kritikken mod Fradragsreglerne har imidlertid som nævnt ogsaa rettet sig mod det Forhold, at Indtægter ud over de 40 pCt. af Grundbeløbet fradrages med 60 pCt. af de første 500 Kr. og med 100 pCt. af yderligere Beløb. Denne Ordning er uheldig af flere forskellige Grunde. For det første betyder Fastsættelsen af et Indtægtsinterval til et uforanderligt Beløb paa 500 Kr. og ikke til en Andel af Grundbeløbet, at Intervallet bliver lige stort for hele Landet, hvilket naturligvis indebærer, at de 2 lavere Takstgrupper kan oppebære en i Forhold til Grundbeløbet væsentlig større Indtægt end i Hovedstadskommunerne, og for det andet begunstiger det fastsatte Interval enlige Personer i Forhold til Ægtepar. Hertil kommer endelig, at de 500 Kr. staar fast, uanset hvorledes Grundbeløbet som Følge af Pristalsreguleringen maatte komme til at bevæge sig, hvilket med den store Forskydning i Pristalsreguleringen, som har fundet